

Flakstad
kommune

RAPPORT

Fra sesongarbeider til Flakstadfjæring
– Sluttrapport fra en 2-årig satsning i Flakstad
kommune i Lofoten

SALT rapport nr: 1037

Innholdsfortegnelse

INNHALDSFORTEGNELSE	2
OVERSIKT OVER TABELLER OG FIGURER:	2
FORORD	3
1 OM PROSJEKTET	4
1.1 Bakgrunn.....	4
1.2 Samarbeidspartnere.....	5
1.3 Mål.....	5
1.4 Organisering.....	6
1.5 Forankring.....	7
1.6 Finansiering.....	8
2. METODEUTVIKLING	8
2.1 Metodeveileder KUN.....	9
3. GJENNOMFØRING	9
3.1 Gjennomførte aktiviteter.....	9
4. MÅLOPPNÅELSE OG RESULTATER	18
4.1 Oversikt over måloppnåelse og resultater:.....	21
4.2 Evaluering KUN.....	23
5. VIDEREFØRING	24
6. REGNSKAP	25
VEDLEGG	25
Lunsjseminar om boligbygging i Flakstad 26.06.18 – Deltakerliste:.....	26
Temamøte om rekruttering og næringsutvikling i Flakstad – Deltakerliste:.....	27
.....	28
.....	29

Oversikt over tabeller og figurer:

Figur 1: Organisering

Figur 2: Vekting av kriterier for etablering blant utenlandske sesongarbeidere med interesse for bosetting i Flakstad

Figur 3: Oversikt over yrkesbakgrunn fra hjemlandet

Figur 4: Utdanningsnivå fra hjemlandet

Figur 5: Eksempel på tenkt registrering på bedriftsnivå

Forord

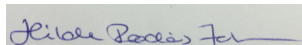
Denne rapporten oppsummerer gjennomføring og erfaringer fra det 2-årige prosjektet «Fra sesongarbeider til Flakstadfjæring», gjennomført i samarbeid mellom Flakstad kommune, næringsaktører i Flakstad, KUN og SALT i perioden 2017 – 2019. Ansvarlig prosjektleder for gjennomføringen har vært SALT Lofoten AS. Prosjektet har vært finansiert med tilskudd fra Nordland Fylkeskommunes tilskuddsordning for attraktive og inkluderende lokalsamfunn i Nordland. Prosjektet har i gjennomføringen hatt løpende oppfølging gjennom Tilflyttingsprosjektet i Nordland (t.o.m 2018), og gjennom deltakelse i pilotkommunesamarbeidet i regi av Nordland Fylkeskommune. Foreløpig regnskap som grunnlag for tilskuddsutbetaling fremgår som vedlegg til rapport.

Følgende aktører har deltatt i prosjektet:

<i>SALT Lofoten AS</i>	<i>Prosjektleder</i>
<i>Flakstad kommune</i>	<i>Prosjekteier</i>
<i>Likestillingssenteret KUN</i>	<i>Følgeforskning/veiledning</i>
<i>Ramberg Fisk AS</i>	<i>Næringsaktør</i>
<i>Bjørn Gjertsen AS</i>	<i>Næringsaktør</i>
<i>Ramberg Elektro</i>	<i>Næringsaktør</i>
<i>Ramberg Gjestegård</i>	<i>Næringsaktør</i>
<i>Nusfjord AS</i>	<i>Næringsaktør</i>
<i>Berres Bil og Båt AS</i>	<i>Næringsaktør</i>
<i>Lofoten seaweed</i>	<i>Næringsaktør</i>
<i>Hi-Tech Industries AS</i>	<i>Næringsaktør</i>
<i>Benjamin Jensen AS</i>	<i>Næringsaktør</i>
<i>Bulia Plast AS</i>	<i>Næringsaktør</i>
<i>Smolten AS</i>	<i>Næringsaktør</i>

På vegne av samarbeidspartnerne, SALT, Flakstad kommune, involverte bedrifter og KUN ønsker SALT å takke Nordland Fylkeskommune for finansiering og oppfølging av prosjektet.

Ramberg, 17. juni 2019

Hilde Rødås Johnsen, prosjektleder SALT

1 Om prosjektet

1.1 Bakgrunn

Prosjektet «Fra sesongarbeider til Flakstadjæring» er et resultat av et initiativ fra næringslivet i Flakstad om å se nærmere på mulighetene for å samarbeide om rekruttering av arbeidskraft på tvers av bedrifter og sektorer i Flakstad. Prosjektet er en videreføring av forutgående forprosjekt finansiert av utviklingsselskapet Flakstad Utvikling og Innovasjon Norge som en del av omstillingsarbeidet i Flakstad. Flakstad kommune har vært prosjekteier, mens SALT har vært ansvarlig prosjektleder både i hovedprosjektet og i forutgående forprosjekt. Prosjektet har sitt utspring i en situasjon med et sterkt sesongpreget næringsliv fordelt på de to hovedsektorene fiskeri og reiseliv, og der næringslivet over år i økende grad har hatt behov for å rekruttere sesongarbeidskraft fra utlandet. De to hovednæringene fiskeri og reiseliv avløser samtidig hverandre sesongmessig gjennom året på en måte som potensielt kan gi grunnlag for å samarbeide om arbeidskraft der sesongansatte arbeidsinnvandrere med ønske om lengre arbeidsopphold i Flakstad, kan veksle mellom bransjer og bedrifter.

Rapport fra forutgående forprosjektet var fremlagt 23.12.16 med følgende konklusjoner:

1. Det er interesse blant relevante næringsaktører for å inngå i et samarbeid om rekruttering og koordinering av sesongarbeidskraft i Flakstad. Antallet aktører og bredden i virksomhet anses tilstrekkelig til at et samarbeid fremstår som realistisk. Det eksisterer i tillegg et mulighetsrom gjennom samarbeid med relevante bedrifter i nabokommunene.
2. Det anses å være potensiale for en mer permanent etablering og bosetting av sesongansatte i Flakstad, gitt at forholdene legges til rette. En satsning på tilrettelegging av boliger og språkopplæring vil i den forbindelse være sentralt.
3. Det er til dels sammenfallende kompetansebehov på tvers av næringer i Flakstad som vil kunne danne grunnlag for et samarbeid om rekruttering og koordinering av sesongarbeidskraft i Flakstad.
4. Det finnes dokumenterbare eksempler på sammenfall i kompetanse hos sesongansatte i Flakstad og kompetanse som etterspørres av flere virksomheter, som kunne gitt grunnlag for en koordinering av arbeidskraft (2016) dersom relevante samarbeidsstrukturer hadde vært på plass. Eksempel på slik kompetanse er sveisere, sjåførere og folk med erfaring fra restaurantbransjen. Dette underbygger at grunnlaget for et samarbeid om rekruttering og koordinering av sesongarbeidskraft er til stede.
5. På denne bakgrunn og med grunnlag i vurdering av beslutningspunkt B4 videreføring til fase 2, anbefaler SALT at det arbeides videre med sikte på gjennomføring av et hovedprosjekt med konkret uttesting av samarbeid om koordinering av sesongarbeidskraft på tvers av næringer og bedrifter i Flakstad.

Det ble på denne bakgrunn besluttet å gå videre med et hovedprosjekt, finansiert med støtte fra Nordland Fylkeskommunes tilskuddsordning for attraktive og inkluderende lokalsamfunn. Og der det overordnede målet for prosjektet har vært å tilrettelegge for helårlig arbeid, bosetting og etablering i Flakstad. Å sikre stabil tilgang på kvalifisert arbeidskraft for næringslivet lokalt, og i tillegg redusere kostnader knyttet til opplæring og rekruttering har vært viktige delmål.

1.2 Samarbeidspartnere

Prosjektet er gjennomført i et samarbeid mellom Flakstad kommune, SALT og 11 næringsaktører i Flakstad. Dette er aktører som ser verdien av å samarbeide tettere om rekruttering, og potensialet for å styrke lokal bosetting og samfunnsutvikling gjennom bosetting og integrering av arbeidsinnvandrere. Bedriftene omfatter aktører innen marin sektor (fiskeri, oppdrett og marin høsting/næringsmiddelproduksjon), reiseliv, og servicenæringen (elektro, verksted, plastindustri og sveis m.v). Deltakelse fra fiskerinæringen har vært begrenset til landindustrien som per i dag har den høyeste andelen arbeidsinnvandrere innenfor fiskerinæringen. Det har ikke deltatt aktører fra flåteleddet. For oversikt over samarbeidsbedrifter, se side 3. Samarbeidet er basert på intensjonsavtaler inngått som et resultat av forutgående forprosjekt der bedriftene har forpliktet seg til å bistå i utviklingen av et samarbeid om målrettet rekruttering og koordinering av sesongarbeidskraft i Flakstad med mål om å legge til rette for helårlig arbeid, bosetting og tilgang på kvalifisert arbeidskraft lokalt, jfr. bilde 1. Eksempel på fullstendig intensjonsavtale fremgår av vedlegg. I tillegg har likestillingssenteret KUN bidratt med oppfølging og veiledning i prosjektet, samt bidratt med metodebeskrivelse i form av en veileder som grunnlag for oppskalering (følgeforskning).

Bedriftene som signerer intensjonsavtalen er:

- Interessert i å bidra i utviklingen av et samarbeid om målrettet rekruttering og koordinering av sesongarbeidskraft med mål om å legge til rette for helårlig arbeid, økt bosetting i Flakstad, og tilgang på kvalifisert arbeidskraft lokalt.
- Interessert i å gi innspill til utforming av driftsmodell for en prøveordning for rekruttering og koordinering av sesongansatte.
- Interessert i å inngå i en prøveordning for koordinering av sesongansatte på tvers av næringer og bedrifter. Deltakelse forutsetter rekruttering i samsvar med bedriftens behov for kompetanse og personell.

Bilde 1: Utdrag fra intensjonsavtale

1.3 Mål

«Fra sesongarbeider til Flakstadjæring» har vært gjennomført som et hovedprosjekt over 2 år med følgende hovedmål:

Mål 1:

Etablere og teste ut en modell for samarbeid om målrettet rekruttering og koordinering av sesongarbeidskraft i Flakstad på tvers av næringer og bedrifter.

Mål 2:

Tilrettelegge for økt etablering og bosetting av ansatte med sesongtilknytning til Flakstad gjennom et målrettet samarbeid mellom næringsliv og kommune.

Med bakgrunn i problemstillinger og erfaringer fremkommet i forutgående forprosjektet, har prosjektet i tillegg hatt følgende

Delmål:

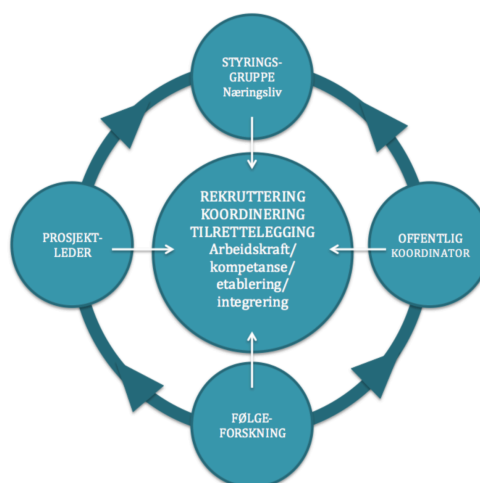
1. Øke tilgangen på stabil og kvalifisert arbeidskraft lokalt innenfor hovednæringene fiskeri og reiseliv, og i de øvrige deler av næringslivet.
2. Redusere kostnadene til opplæring og rekruttering for de enkelte næringsaktører over tid.
3. Styrke samhandlingen mellom de ulike deler av næringslivet i Flakstad.
4. Kompetanseoppbygging i næringsliv og forvaltning. Herunder gjennom tilrettelagte kvalifiseringstiltak som språkopplæring, samfunnskurs, tilgang på en stabil arbeidsstokk m.v.
5. Øke kunnskapen om lokalsamfunnet og tilrettelegge for økt integrering av personer med tilknytning til Flakstad via sesongarbeid.
6. Øke/stabilisere folketallet gjennom å stimulere til økt bosetting av familier med tilknytning til Flakstad via sesongarbeid.
7. Realisere kommunens inntekspotensial tilknyttet sesongansatte i Flakstad.
8. Boligetablering for å ivareta etterspørsel og behov som grunnlag for nye innbyggere.
9. Øke kunnskapen om sentrale sammenhenger knyttet til etablering, integrering og sesongarbeidskraft gjennom følgeforskning, og tilrettelegge for skalering på regionalt-, fylkes eller nasjonalt nivå.

Det har i tillegg vært et mål å fokusere på integrering i lokalsamfunnet, bolyst/"bli-lyst", språkopplæring, tilrettelegging for etablering i egen eller leid bolig, og kompetanseoppbygging innenfor næringslivet. Og der det har vært søkt dratt veksler på kommunens pågående arbeid rettet mot bosetting av flyktninger der dette har vært naturlig, eksempelvis i forhold gjennomføring samfunnskurs for invandrere som et integreringstiltak.

1.4 Organisering

Prosjekteier har vært Flakstad kommune, med rådmann Erling Sandnes som prosjektansvarlig. SALT Lofoten AS, avdeling Ramberg har vært innleid prosjektledelse, mens likestillingscenteret KUN har bistått med veiledning og følgeforskning i prosjektet. Følgeforskningen har først og fremst bidratt til å tilrettelegge for dokumentasjon og metodeformidling som grunnlag for fremtidig skalering. Næringslivet i Flakstad, representert ved 11 bedrifter, har med bakgrunn i inngåtte intensjonsavtaler deltatt i prosjektet, og der næringslivet i utgangspunktet har hatt rollen som styringsgruppe. I tillegg har NAV og Flakstad Utvikling (t.o.m avviklingen i mars 2018) vært samarbeidspartnere i prosjektet.

Følgende organisasjonsmodell har vært lagt til grunn for gjennomføringen:

Figur 1: Organisering

En viktig målsetting i gjennomføringen har vært å etablere strukturer som legger til rette for en langsiktig satsning på rekruttering og etablering av sesongansatte i Flakstad uavhengig av prosjektorganisering. Etableringen av et tverrfaglig kommunalt team som «offentlig koordinator» for oppfølging av prosjektarbeidet og den kommunale satsningen på bosetting og integrering har i den forbindelse stått sentralt. Det tverrfaglige teamet har bestått av følgende fagrepresentanter:

- Rådmann
- Nærings- og utviklingssjef
- Bosettingskonsulent /NAV
- Pedagogisk konsulent

Tverrfaglig team har hatt jevnlige møter gjennom prosjektet, i perioder inntil 1 gang i måneden. I tillegg er hovedsatsningene fra prosjektet knyttet til bosetting og integrering av sesongansatte og arbeidsinnvandrere i løpet av prosjektperioden innarbeidet i Flakstad kommunes samfunnsplan for 2019-2031, som har vært fremarbeidet parallelt med prosjektgjennomføringen. Dette er et grep som anses viktig for videre satsning på bosetting og integrering av sesongansatte arbeidsinnvandrere i kommunen, og forankring av en slik satsning politisk.

1.5 Forankring

Det ble gjennom forutgående forprosjekt nedlagt et betydelig forankringsarbeid både internt i Flakstad kommune som organisasjon og i det lokale næringslivet. Dette er nærmere beskrevet i prosjektsøknad av 28.02 2017 og i rapport fra forprosjekt datert 16.12.2016. Konkret har næringslivets deltakelse vært forankret med bakgrunn i inngåtte intensjonsavtaler med i alt 11 lokale bedrifter i Flakstad innen marin sektor, reiseliv og

servicenæringen. Samlet har disse bedriftene representert et arbeidskraftbehov på mellom ca 90 til 112 sesongansatte årlig i prosjektperioden.

Prosjektet har i tillegg vært forankret gjennom Tilflyttingsprosjektet i Nordland og gjennom Flakstad kommunes deltakelse i Nordland Fylkeskommunes pilotkommunesamarbeid. Deltakelse i dette samarbeidet er et resultat av satsningen på bosetting og integrering og den tette oppfølgingen gjennom Tilflyttingsprosjektet i Nordland i prosjektperioden. I tillegg til oppfølging og formidling gjennom Tilflyttingsprosjektet og pilotkommunesatsningen har prosjektet vært forankret som grunnlag for skalering på region-, fylkes- eller kommunalt nivå gjennom samarbeidet med KUN. KUN har blant annet bidratt med en veileder som inkluderer arbeidsgiver-, arbeidstaker- og komuneperspektivet på bakgrunn av prosjektet. Se kapittel 2.1

1.6 Finansiering

Prosjektet er finansiert med støtte fra Nordland Fylkeskommunes tilskuddsordning for attraktive og inkluderende lokalsamfunn. Følgende finansieringsplan har ligget til grunn for prosjektet:

Finansiering	År 1	År 2	SUM
Egeninnsats Flakstad kommune	100 000	100 000	200 000
Egeninnsats Flakstad Utvikling	20 000		20 000
Egeninnsats næringsliv	140 000	140 000	280 000
Nordland Fylkeskommune	250 000	250 000	500 000
Sum finansiering	510 000	490 000	1 000 000

2. Metodeutvikling

En vesentlig del av gjennomføringen har vært utvikling av metoder for kartlegging og informasjonsutveksling. Dette som grunnlag for samarbeid om rekruttering og utveksling av arbeidskraft på tvers av bedrifter og sektorer. I tillegg metodeutvikling i forhold til identifisering av sesongansatte med ønske om lengre arbeidsforhold og eventuelt etablering i Flakstad, samt metoder for å øke tilgangen på informasjon om lokalsamfunnet og samhandling med lokalsamfunnet for arbeidsinnvandrere som arbeider sesong i Flakstad.

Eksempel på slik metodeutvikling er:

- Verktøy for kartlegging
- Verktøy for økt informasjon og samhandling
- Verktøy for integrering
- Organisatoriske verktøy

2.1 Metodeveileder KUN

Likestillingssenteret KUN i Steigen (www.kun.no) har arbeidet med integrering av innvandrere i distriktskommuner i en årrekke, og var svært interessert i å delta som følgeforsker i prosjektet. Målet var at dette skulle inngå som grunnlag for skalering av metodene fra prosjektet på region-, fylkes- eller kommunalt nivå. Sluttproduktet fra KUN er en metodeveileder som inkluderer arbeidsgiver-, arbeidstaker- og komuneperspektivet på bakgrunn av prosjektet. Denne fremgår av eget dokument.

3. Gjennomføring

Prosjektet har vært gjennomført av SALT Lofoten AS (SALT) som prosjektleder i nært samarbeid med Flakstad kommune og næringsaktører i Flakstad. Det har vært løpende dialog med Nordland Fylkeskommune gjennom hele prosjektperioden ved leder for tilflyttingsprosjektet i Nordland, Kirsten Springer Hasvoll m.fl. Oppfølgingen har skjedd både som en del av tilflyttingsprosjektet og pilotkommunesatsningen i regi av fylket der Flakstad har inngått som en av åtte kommuner. I tillegg har det vært gjennomført flere dialogmøter og samtaler i perioden.

3.1 Gjennomførte aktiviteter

Følgende aktiviteter er gjennomført som en del av prosjektet:

1. Utarbeidelse av velkomstpakker for sesongansatte arbeidsinnvandrere i Flakstad

Velkomstpakkene er utarbeidet på 4 språk, norsk, engelsk, polsk og litauisk, og med følgende innhold:

- Velkomsthilsen fra ordfører
- Ny i Flakstad – praktisk informasjon for deg som er ny i Flakstad
- Fra sesongarbeider til Flakstadfjæring – informasjon om prosjektet og kontaktinformasjon.
- Informasjon om Arbeidstilsynet
- Informasjon om messetider for katolske gudstjenester i Lofoten
- Kartleggingsskjema for registrering av utdanning, yrkeserfaring, interesse for videre arbeidsforhold og eventuelt bosetting i Flakstad/Lofoten, samt interesse for å inngå i et samarbeid mellom flere arbeidsgivere for helårlig arbeid i Flakstad

Velkomstpakker har vært utdelt årlig til sesongansatte arbeidsinnvandrere i Flakstad i samarbeid med arbeidsgivere. De fire største sesongarbeiderbedriftene i prosjektet har vært prioritert da det er her potensialet for rekruttering har vært ansett som størst. Dette er henholdsvis 2 bedrifter innen fiskeri og 2 bedrifter innen reiseliv. Samlet har disse bedriftene meldt inn et rekrutteringsbehov på inntil nærmere 80 sesongansatte årlig i prosjektperioden. I 2019 har i tillegg en større fiskeribedrift som ikke tidligere har

vært tilknyttet prosjektet bestilt 25 velkomstpakker for utdeling til sine ansatte. I alt har 6 bedrifter mottatt velkomstpakker til sine ansatte i 2019. Etter ønske fra næringslivet er praktisk informasjon om flyttemelding i tillegg inkludert som en del av fremtidige velkomstpakker.

2. Kartlegging av bedrifter og sesongansatte

Prosjektet har lagt til rette for årlig registrering og kartlegging av sesongansatte med interesse for mer helårlig arbeid og eventuelt bosetting i Flakstad. Skjema for registrering er videreutviklet med bakgrunn i forprosjekt, utarbeidet på 4 språk og inngår som en del av velkomstpakken til nye sesongansatte i Flakstad. Tilsvarende har prosjektet lagt til rette for årlig registrering av arbeidskraft og kompetansebehov hos deltakende bedrifter i prosjektet som grunnlag for samarbeid om rekruttering og arbeidskraft. Registreringen har inkludert informasjon om antall arbeidstakere bedriftene har behov for innen ulike fagfelt (kvalifikasjonskrav), i hvilke perioder (måneder av året) bedriftene har behov for denne arbeidskraften, samt krav til kompetanse, språkkunnskaper m.v. Innenfor fiskerinæringen er slik kartlegging begrenset til landindustrien som per i dag har den høyeste andelen utenlandske sesongansatte innenfor fiskeri. Flåteleddet har ikke vært gjenstand for kartlegging, men det er kjent at enkelte fartøy i Flakstad har benyttet utenlandsk mannskap i perioden, og at andelen utenlandsk arbeidskraft i kystflåten nasjonalt er økende. Ved en eventuell videre satsning bør det derfor være et mål å også inkludere flåteleddet.

Bilde 2: Fra produksjonslinjen ved Ramberg Fisk. Foto: SALT

3. Informasjonsutveksling

Med bakgrunn i gjennomførte kartlegginger og registreringer har prosjektet tilrettelagt for informasjonsutveksling på tvers av bedrifter og sektorer i forhold til arbeidskraft- og kompetansebehov. Herunder informasjon om;

- rekrutteringsbehov ved de ulike bedriftene gjennom året
- sesongansatte med interesse for å inngå i et samarbeid mellom flere arbeidsgivere
- tilgjengelig kompetanse og arbeidskraft ved de ulike bedrifter
- perioder med overlapp i forhold til arbeidskraftsbehov og «ledig» arbeidskraft hos andre bedrifter som inngår i prosjektet.

Informasjonen har vært stilt til rådighet for samarbeidende bedrifter i prosjektet som grunnlag for et samarbeid om utveksling av arbeidskraft og eventuelt felles rekruttering. Det har som følge av kartlegging og informasjonsutveksling vært gjennomført enkeltrekrutteringer på tvers av bedrifter i Flakstad.

4. Boligseminar

Det har innenfor prosjektet vært gjennomført et halvdagsseminar om boligbygging i Flakstad. Seminaret ble arrangert på bakgrunn av at tilgang på boliger for sesongansatte, arbeidsinnvandrere og andre med ønske om å bosette seg i Flakstad, gjennom kartlegginger og i forprosjekt er identifisert som en viktig barriere for bosetting i Flakstad. Seminaret har hatt som formål å identifisere mulige retningsvalg for økt boligetablering i Flakstad, og i tillegg identifisere næringslivets behov i forhold til boliger til sine ansatte. I alt 19 aktører deltok (se vedlagt deltakerliste). Næringslivet var spesielt invitert til å delta, og flere av de største fiskeriaktørene med et høyt antall sesongansatte som de har behov for å skaffe boliger til, deltok. Det fremkom positiv interesse fra flere byggeaktører i forhold til å bidra til nye boliger i Flakstad. En avgjørende forutsetning er at kommunen tilrettelegger og klargjør nødvendige tomtearealer. Et stødig arbeidsmarked er en forutsetning for et godt boligmarked, og viktigheten av at etablering av tomter til næringsutvikling og boliger går hand i hand ble påpekt. Videre ble påpekt viktigheten av å tilrettelegge for gode bofellesskap der flere kan bo samlet, og av å kartlegge *hvordan arbeidsinnvandrere ønsker å bo*. I like stor grad som om de har interesse av bosetting.

Sammen med Husbanken ble det i etterkant av seminaret drøftet muligheten for et oppfølgingsprosjekt med sikte på å søke å tilrettelegge for konkrete etableringer. Det har i tillegg vært gjennomført et samarbeidsmøte med Husbanken med vekt på Husbankens virkemidler for boligetablering og hvordan disse kan nyttiggjøres i Flakstad. Dialogen med Husbanken har vært opprettholdt gjennom prosjektperioden, og Flakstad kommune har som et resultat av denne dialogen fått tilbud om å inngå i en pilotsatsning i regi av Husbanken.

Bilde 3: Program for boligseminar:

The image shows a flyer for a lunch seminar on housing construction in Flakstad. At the top, there are logos for Husbanken, SALT, and a blue shield with a white 'T'. The title is 'Lunch-seminar om boligbygging i Flakstad'. Below the title, it states that Flakstad Kommune, in cooperation with SALT and Husbanken, is inviting construction firms, housing developers, and local businesses with housing needs to a lunch seminar on Tuesday, June 26, 2018, from 12-14 at the council house, Ramberg. The meeting will be in a meeting room with refreshments and a simple lunch.

Tema: *Hvordan tilrettelegge for økt boligetablering i Flakstad?*

Program:

- Enebolig, rekkehus eller leilighet? Informasjon om Husbankens virkemidler for boligutvikling
 - Vegard Dybvik, Husbanken Nord
- Boligbehov og arbeidskraft i Flakstad – Mulig samarbeid for flere helårsarbeidsplasser.
 - Hilde Rødås Johnsen, prosjektleder «Fra sesongarbeider til Flakstadfjæring», SALT
- Hvordan bygge rimelig i VestLofoten? Kan borettslag og felles tun være en løsning?
 - Torbjørn Pedersen, Blink Hus – TEFT Entreprenør
- Byggeklare boligtomter i Flakstad? Status ift boligplan, gang- og sykkelvei og reguleringsarbeid.
 - Teknisk avdeling, Flakstad kommune
- Diskusjon og oppsummering.
 - Ordstyrer: Kurt Atle Hansen, nærings- og utviklingssjef i Flakstad kommune

Flakstad har gode kvaliteter som et attraktivt sted å bo. Over 100 sesongansatte jobber i Flakstad, og flere av disse ønsker å bosette seg her med familie. Problemet er at det er vanskelig å få kjøpt seg et rimelig hus. Mange eldre hus brukes til fritidsboliger eller korttidsutleie. Tradisjonelt har folk bodd i eneboliger i Flakstad. Nå ønsker stadig flere å bo i små hus eller leiligheter. Noen må ha hjelp i startfasen eller trenger kanskje en tilrettelagt bolig.

Fleire kommuner har sammen med Husbanken prøvd nye modeller som *Leie til eie*, *Hamarøy-modellen* eller *Bostart*. Kan dette være aktuelt, eller er det andre løsninger som passer bedre i Flakstad? Hvilket behov har næringslivet for boliger til sine ansatte? Hvordan kan kommune, næringsliv, entreprenører og boligutviklere arbeide sammen for å få flere nye boliger i Flakstad?

Seminalet er gratis. Meld gjerne fra på sms til 90944275 eller til servicetorget om du kommer.
Vel møtt til seminar.

5. Temamøte om rekruttering og næringsutvikling i Flakstad

Det har som en del av prosjektet også vært gjennomført et temamøte om rekruttering og næringsutvikling i Flakstad med fokus på rekruttering av arbeidskraft fra utlandet. Temamøtet ble gjennomført i samarbeid med Nav Eures. Et bredt spekter av næringer var representert på møtet. Bedriftene mottok informasjon og veiledning fra Nav Eures knyttet til praksis, regelverk og støtteapparat for rekruttering av arbeidskraft fra utlandet. I tillegg ble lokale samarbeidsløsninger og behov for rekruttering diskutert. Mulighetene for etablering av en jobbsentral i Flakstad der bedrifter med behov for arbeidskraft kan melde inn sine behov og leie arbeidskraft fra andre bedrifter i lavsesong, ble i den forbindelse diskutert. Videre ble styrker, svakheter, muligheter og utfordringer for næringslivet i Flakstad diskutert som grunnlag for å vurdere fremtidige behov knyttet til rekruttering og næringsutvikling. Økt kompleksitet i fiskerinæringen, behov for økt kunnskap og kamp om arbeidskraft ble i den

forbindelse påpekt som viktige utfordringer, mens etablering av arbeidsinnvandrere ble fremholdt som en viktig strategi for å møte disse utfordringene. Møtet samlet også flere landbruksaktører, og der også landbrukets behov for arbeidskraft og rekruttering ble grundig belyst. Rekrutteringsbehov i landbruket er både knyttet til generasjonsskifte og opprettholdelse av dagens bruksstruktur, men også til behov for ekstra arbeidskraft i høysesong og behov for avløsertjenester. Flakstad har tradisjonelt hatt stor grad av kombinasjonsdrift – og der kombinasjon av jordbruk og fiske – eventuelt jordbruk i kombinasjon med andre næringer har vært vanlig. Etter hvert som slik kombinasjonsdrift har avtatt er antall bruk i drift betydelig redusert, og det er behov for å styrke rekrutteringen også til landbruket for å opprettholde dagens bruksstruktur. Gjennomførte kartlegginger viser samtidig at det rekrutteres sesongansatte innenfor andre bransjer som har landbrukserfaring fra sine hjemland.

Bilde 4: Temamøte om rekruttering:

Rekruttering & næringsutvikling i Flakstad

Invitasjon til temamøte

SALT i samarbeid med Flakstad kommune og NAV Eures inviterer til temamøte på Lysbøen, Ramberg

Mandag 10. desember kl 17.30

Tema 1: Rekruttering av arbeidskraft i Flakstad: Hvordan samarbeide for å sikre arbeidskraft og rekruttering til næringsliv og lokalsamfunn i Flakstad?

- Hvordan lykkes med rekruttering av arbeidskraft fra EU & EØS – erfaringer, virkemidler og regelverk v/ **Elisabeth Bomo**, Nav Eures
- «Fra sesongarbeider til Flakstadjæring» – status og erfaringer v/ prosjektleder **Hilde Rødås Johnsen**, SALT
- «Look North» Traineeordning for Lofoten og Vesterålen v/ **Tom Buljo**, Fabrikken Næringshage.
- Diskusjon: Felles behov – felles løsninger? Samarbeidsmuligheter på tvers av bransjer og aktører. Helårlig arbeid og jobb for to som grunnlag for rekruttering og bosetting

Bakgrunn: Næringslivet i Flakstad har både et stort utviklingspotensiale innen bl.a fiskeri og reiseliv og et løpende behov for arbeidskraft. Årlig rekrutteres et høyt antall sesongansatte fra utlandet. Flere bedrifter deltar i prosjektet «Fra sesongarbeider til Flakstadjæring» der målet er å øke samarbeidet på tvers av bransjer og bedrifter som grunnlag for rekruttering og bosetting. Temamøtet vil diskutere næringslivets behov for arbeidskraft, samt mulige løsninger og samarbeidsstrategier for et tettere samarbeid om rekruttering.

Tema 2: Næringsutvikling og rekruttering i et framtidsperspektiv – innspillsrunde i forbindelse med utarbeidelse av ny samfunnsplan for Flakstad for perioden 2019 - 2031.

Enkel servering. Velkommen!

6. Samfunnskurs for innvandrere

Samfunnskurs for innvandrere i Flakstad ble gjennomført i november 2018 i samarbeid med KUN som et tiltak knyttet opp mot prosjektet, og finansiert med støtte fra IMDI. Kurset fokuserte på temaene velferdssamfunnet og offentlige tjenester i lokalsamfunnet, og

arbeidsliv, frivillighet og inkludering – med fokus på «bo- lyst og bli-lyst», og trivselens betydning for helse og arbeidsliv. I forlengelsen av kurset ble det arrangert et ut-på tur arrangement på ettermiddagstid som et integreringstiltak der formålet var å fremme integrering mellom innvandrere og lokalsamfunn, og samtidig synliggjøre norsk friluftskultur for nye innbyggere fra andre land. Arrangementet fikk overveldende respons, og et 60-talls personer møtte opp og tok del i arrangementet. Det store oppmøtet kan ses som et uttrykk for at det er en positiv interesse og et ønske i lokalsamfunnet om å ønske nye innbyggere velkommen, og om å bidra til å fremme integrering. Kurset var gjennomført i 2- deler, hvor en del var gjennomført i samarbeid med norskopplæringen for innvandrere og en del ble gjennomført som en bedriftslunsj. Tilsammen deltok det 17 innvandrere på kurset fra ulike innvandrergrupper.

Bilde 5: Integrering i praksis. Foto: SALT

7. Bibliotek og frivillig sektor som integreringsarena – «polsk på biblioteket»

Som et tiltak for integrering har prosjektet hatt dialog med Flakstad Folkebibliotek for å tilrettelegge for tilgang på polskspråklig litteratur og lesestoff. Dette som et tilbud til polskspråklige sesongansatte og arbeidsinnvandrere. Grunnet omlegging av bibliotekstjenesten i Flakstad (skifte av lokaler og ansatte) er biblioteket i øyeblikket ikke operativt. Det er ønskelig at dette tilbudet gjenopptas når biblioteket er på plass i nye lokaler.

Bilde 6: Frivillighet og integrering. Foto: SALT

8. Etablering av tverrfaglig team

Tverrfaglig team for oppfølging av kommunens satsning og tilrettelegging for bosetting og integrering er opprettet og har fungert gjennom hele prosjektperioden som beskrevet i kapittel 1.4. Formålet med et slikt team har vært å sikre en samlet og helhetlig satsningen på bosetting og integrering fra kommunens side, sikre en felles forståelse av viktigheten av en slik satsning, bygge opp felles kunnskap på området gjennom kunnskapsdeling internt og tilførsel av ny kunnskap utenfra, samt tilrettelegge for en koordinert innsats fra fagetatens side. Teamet har samtidig gitt innspill i form av faglige vurderinger og retningsvalg i prosjektgjennomføringen. Prosjektleder har i prosjektperioden hatt rollen som «sekretariat» for teamet og som et bindeledd mellom tverrfaglig team og øvrige aktører i prosjektet. Dette har vært naturlig for å sikre kunnskapsflyt og innspill på tvers av de ulike aktørene. Det tverrfaglige teamet er imidlertid bygd med sikte på videreføring som et internt samarbeidsorgan i kommunen. Teamets rolle og sammensetning vil være dynamisk og flere faginstanser kan involveres etter behov.

9. Deltakelse i pilotkommunesamarbeidet i regi av Nordland Fylkeskommune

Prosjektet *Fra sesongarbeider til Flakstadjæring* ble første gang presentert på en samling i Nordland Fylkeskommunes pilotkommunesamarbeid 25.10. 2017 etter initiativ fra Nordland Fylkeskommune. Avtale om deltakelse i pilotkommunesamarbeidet ble deretter inngått i

mars 2018. Prosjektleder har vært kontaktperson for Flakstad i dette samarbeidet. Prosjektet har i samarbeid med Flakstad kommune vært representert på 3 samlinger i regi av fylkeskommunen i prosjektperioden, og der status og fremdrift i prosjektet har vært diskutert på flere av samlingene. Prosjektet har også vært presentert på avslutningskonferansen til Tilflyttingsprosjektet i Nordland høsten 2018. Samarbeidet gjennom pilotkommunesatsningen har bidratt til å bygge opp kunnskap på integreringsfeltet lokalt, og gitt nyttig erfaringsutveksling og kunnskap inn i prosjektet. Gjennom deltakelsen i pilotkommunesamarbeidet er også satsningen på bosetting og integrering av arbeidsinnvandrere o.a forankret politisk og administrativt ved at kommunen gjennom samarbeidsavtale med Nordland Fylkeskommune har forpliktet seg til å arbeide for vekst gjennom tilflytting fra utlandet, integrering og mangfold, og for at innvandrere skal få brukt sin kompetanse i Flakstad.

10. Studietur Herøy

Herøy kommune i Nordland har over år arbeidet svært godt med integrering, og har lyktes med å få til økt bosetting gjennom etablering av arbeidsinnvandrere. Herøy og Flakstad har mange likhetstrekk som små kystkommuner i Nordland med en høy andel utenlandsk arbeidskraft. Flakstad har imidlertid en differensiert struktur innen hovednæringene fiskeri og reiseliv, mens hovedtyngden av arbeidsinnvandringen i Herøy er knyttet til hjørnesteinsbedriften Marine Harvest. Det har derfor vært lagt til rette for erfaringsutveksling i form av en studietur til Herøy under Bolystdagene og bolystkonferansen som ble arrangert på Herøy 22.-23.mars 2018 der temaet var «Tilflytting og integrering». Her deltok prosjektledelsen sammen med bosettingskonsulent i Flakstad kommune. I tillegg var næringslivet invitert, men kunne ikke stille av hensyn til fiskerisesongen og hektisk aktivitet i næringslivet for øvrig. I stedet har erfaringene fra turen vært videreformidlet gjennom referat i ettertid. I tillegg til deltakelse på Bolystkonferansen, ble det gjennomført møter med Herøy kommune og frivillighetssentralen i Herøy som har vært sentral i arbeidet med integrering, delegasjonen deltok på internasjonal folkefest i Herøyhallen som samlet 400 deltakere fra en lang rekke nasjoner bosatt i øykommunen, og en offisiell middag med Herøy kommune, Nordland Fylkeskommune og innledere ved konferansen. Det ble under studieturen lagt vekt på kunnskapsinnhenting knyttet til:

- Forankring i form av politiske målsettinger og vedtak knyttet til integrering og bosetting
- Kommunal tilrettelegging for boligetablering
- Etablering av gode møteplasser mellom tilflyttere og lokale
- Oppfølging av nye arbeidsinnvandrere
- Praktiske og økonomiske løsninger for språkopplæring og motivasjon til deltakelse
- Integrering i skole og barnehage («alle skal med»)
- Samarbeid næringsliv – kommune
- Rekrutteringsløsninger
- Integreringstiltak og behov
- Kompetanseheving knyttet til mangfold og integrering

11. Dialogmøter med sesongansatte

Det har i prosjektperioden vært gjennomført flere dialogmøter med sesongansatte i Flakstad. Møtene har vært gjennomført i tilknytning til utdeling av velkomstpakker og kartleggingsskjema, og har vært tilrettelagt i samarbeid med bedriftene. Møtene har vært konsentrert til de 2 største fiskeribedriftene i prosjektet. I tillegg til prosjektleder og bedriftseier/ledelse deltok også ordfører i ett av dialogmøtene.

Følgende temaområder har vært fokusert i møtene:

- De ansattes erfaringer med å komme som sesongarbeider til Flakstad
- Hvilke utfordringer har de møtt på?
- Integrering og møte med lokalsamfunnet
- Bosituasjon
- Språk og språkopplæring
- Tanker om en eventuell framtid i Flakstad?
- Interesse for videre arbeid og bosetting i Flakstad
- Erfaringsbakgrunn
- Informasjon om prosjektet og målet om samarbeid på tvers av bedrifter og bransjer.
- De ansattes interesse og vurdering av et slikt samarbeid
- Informasjon om Flakstad som lokalsamfunn

Dialogmøtene har bidratt med supplerende informasjon til gjennomførte kartlegginger og til å øke forståelsen av sesongansatte arbeidsinnvandreres valg og erfaringer knyttet til sesongarbeid og integrering lokalt. Møtene har i tillegg bidratt til å spre informasjon om prosjektet, lokalsamfunnet og ønsket om arbeidskraft og nye innbyggere til utenlandske sesongansatte.

12. Språkopplæring for blå sektor og reiseliv

Med bakgrunn i at næringsrettet norskopplæring gjennom forutgående forprosjekt og i kartlegginger har vært identifisert som et viktig behov, har det innenfor prosjektet vært arbeidet med løsninger for tilrettelagt språkopplæring for blå sektor og reiseliv. Det har i samarbeid med Vestvågøy kommune og lokale kurstilbydere vært utformet forslag til et regionalt opplæringstilbud tilrettelagt for blå sektor og reiseliv med sikte på å kvalifisere innvandrere til å kunne kombinere arbeid innen de to sektorene i Lofoten. Tiltaket har vært søkt finansiert via IMDIs tilskuddsordning for kommunale utviklingsmidler i 2018 uten å oppnå finansiering. En utfordring i denne sammenheng er at tiltak rettet mot arbeidsinnvandrere ikke er gitt prioritet, og at språkopplæring for denne gruppen anses som et arbeidsgiveransvar. I påvente av at et mer næringstilpasset opplæringstilbud kan komme

på plass, har Flakstad kommune i prosjektperioden gitt arbeidsinnvandrere og andre innvandrergupper tilbud om språkopplæring innenfor den ordinære norskopplæringen for flyktninger. Ved en videreføring av satsningen bør det fortsatt være et mål å sikre et næringsrettet språkopplæringstilbud for arbeidsinnvandrere, eventuelt i et tettere samarbeid med næringslivet. Eventuelt også i kombinasjon med stimuleringsstilskudd fra

kommunen etter modell fra Herøy. Et mer næringsrettet språktilbud anses som et viktig tiltak for å stimulere til integrering og bosetting av sesongansatte og tilrettelegge for utveksling av arbeidskraft på tvers av bransjer. Hvordan et slikt kurs best kan organiseres for at også arbeidsinnvandrere med sesongtilknytning skal kunne gjennomføre, er en sentral utfordring.

13. Frivillig sektor som integreringsarena

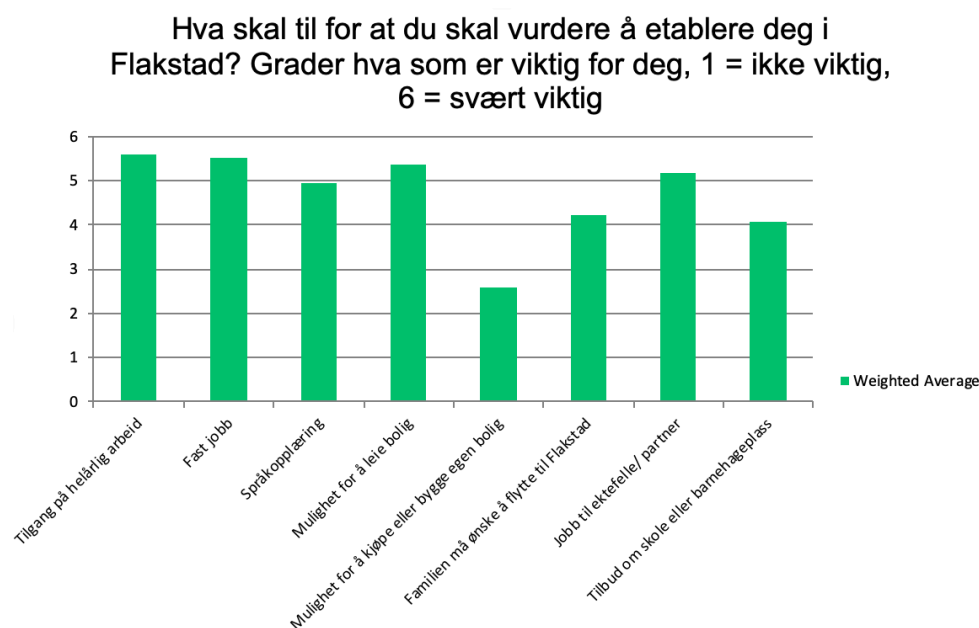
Prosjektet har samlet aktører fra frivillig sektor for å diskutere integreringstiltak for innvandrere i Flakstad, og gjennom denne dialogen bidratt til å initiere søknad om tilskudd til gjennomføring av integreringstiltak i regi av frivillig sektor. Følgende aktører har vært involvert i denne dialogen; Flakstad idrettslag, ungdomslaget UL Lysbøen og Lions. Tilskudd til integreringstiltak er innvilget på denne bakgrunn. Frivillig sektor er selv ansvarlig for gjennomføring og rapportering av tiltak, og prosjektet har ikke vært involvert i den videre gjennomføringen. Gjennom tverrfaglig team har videre verdien av å etablere en frivillighetssentral som kan bidra i integreringsarbeid vært løftet frem etter inspirasjon fra Herøy kommune. Flakstad kommune har i 2019 etablert «Møteplassen» sentralt i kommunesenteret Ramberg driftet og initiert av helsetjenesten i kommunen, og det arbeides for å få denne formalisert som en frivillighetssentral.

4. Måloppnåelse og resultater

Prosjektet har overordnet bidratt til økt kunnskap om viktige sammenhenger mellom rekruttering, integrering og bosetting i kystkommunen Flakstad. Dette er kunnskap som vil være overførbart til andre små og større samfunn med tilsvarende sesongprofil og utvikling i forhold til befolkningsnedgang og en høy andel utenlandsk arbeidskraft, slik man ser i flere fiskerisamfunn langs kysten i dag. Økt kunnskap om denne tematikken er en forutsetning for å bygge gode løsningsstrategier lokalt gjennom kommunal planlegging og utviklingsarbeid, og gjennom samhandling mellom næringsliv og kommune. I Flakstad har prosjektet bidratt til å løfte tematikken frem i kommunal planlegging som et viktig satsningsområde. Gjennom metodeveileder utarbeidet av KUN med bakgrunn i erfaringene fra prosjektet, er det lagt til rette for skalering og overføring til andre næringsaktører og lokalsamfunn.

Tall fra SSB viser en fortsatt nedgang i innbyggertall for Flakstad fra 2017 til 2019, og en nettoflytting på -6 siste år. Prosjektet har i så måte ikke bidratt til befolkningsvekst eller stabilisering av folketall i prosjektperioden. En satsning på å tilrettelegge for økt bosetting av arbeidsinnvandrere i samarbeid mellom næringsliv og kommune vil imidlertid forventes å måtte virke over tid for å gi seg utslag på befolkningsstatistikken.

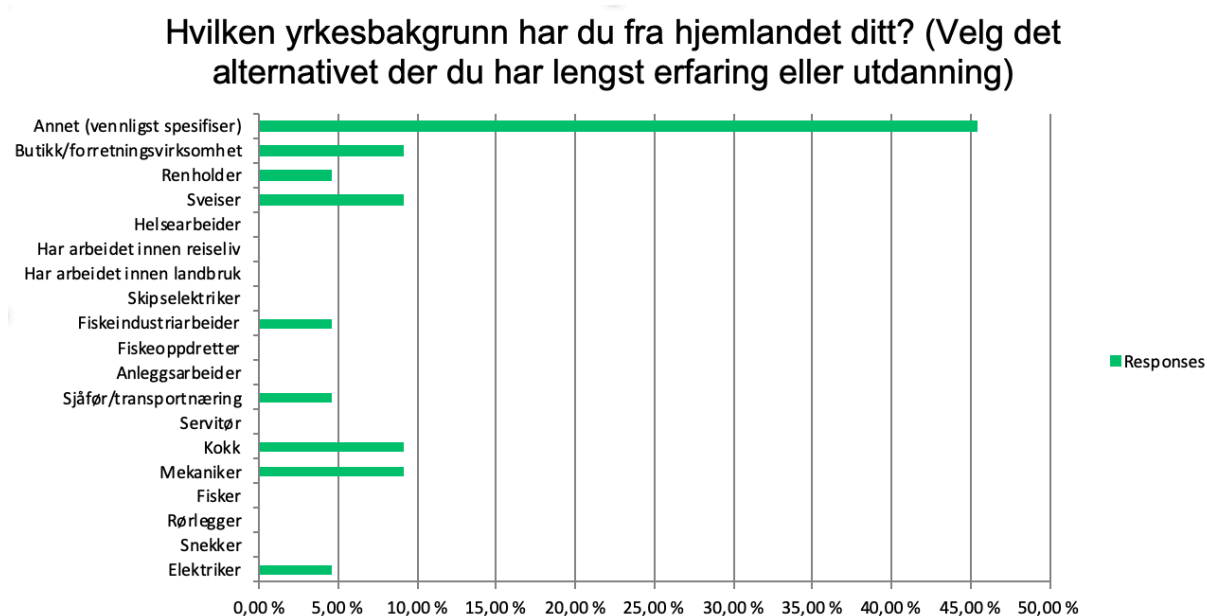
Gjennom gjennomførte kartlegginger og dialog med sesongansatte har prosjektet synliggjort potensialet for nye innbyggere. Per rapportdato er det registrert en base av 19 utenlandske sesongarbeidere som oppgir at de er interessert, eller kan være interessert i å bosette seg i Flakstad. Kriterier disse vektlegger som grunnlag for bosetting fremgår av figur 2. I tillegg til helårlig eller fast arbeid vil tilgang til boliger være en vesentlig forutsetning for bosetting. Jobb til ektefelle er også en avgjørende faktor.

Figur 2: Vekting av kriterier for etablering blant utenlandske sesongarbeidere med interesse for bosetting i Flakstad

Flertallet er polske menn i alderen 20 – 40 år som har samboer, ektefelle og eller barn i hjemlandet. Reell etablering vil dermed kunne gi bosetting av nye familier i Flakstad.

18 sesongarbeidere har per rapportdato gitt tilbakemelding om at de ønsker å kombinere arbeid i flere bransjer eller bedrifter for helårlig arbeid i Flakstad. Av disse jobber halvparten i dag sesong 3 måneder i året, i hovedsak innen fiskeri på vinteren. Antall måneder med sesongarbeid i Flakstad varierer imidlertid fra 2 til 11 måneder, med et gjennomsnitt på ca 5 måneder. Flere enn en tredjedel av disse har arbeidet sesong i Flakstad i mer enn fire år, og enkelte har arbeidet mer enn 6 år. Yrkesbakgrunn fra hjemlandet fremgår av figur 3. Gjennomsnittlig fartstid fra yrket i hjemlandet oppgitt i kartleggingen er rundt 5 år.

Figur 3: Oversikt over yrkesbakgrunn fra hjemlandet

Figur 4 viser utdanningsnivå fra hjemlandet. Flertallet har videregående skole med 1-3 års utdanningsløp.

Figur 4: Utdanningsnivå fra hjemlandet

Så langt har det konkret vært rekruttert en kokk fra fiskeri til reiselivsbransjen på bakgrunn av gjennomførte registrering. I tillegg forekommer det uformell utveksling på tvers av bransjer og bedrifter der gjennomførte kartlegginger har vært stilt til disposisjon for næringen som et samarbeidsverktøy, uten at dette er registrert.

Nærmere oversikt over måloppnåelse og resultater for de enkelte delmål i prosjektet er presentert nedenfor.

4.1 Oversikt over måloppnåelse og resultater:

Mål 1:

Etablere og teste ut en modell for samarbeid om målrettet rekruttering og koordinering av sesongarbeidskraft i Flakstad på tvers av næringer og bedrifter.

Resultater:

Prosjektet har synliggjort arbeidskraftsbehov og potensialet for samarbeid på tvers av bransjer og aktører i Flakstad om rekruttering og arbeidskraft, og lagt til rette for samarbeid (delmål 3). Prosjektet har etablert rutiner for kartlegging og registrering av sesongansatte arbeidsinnvandrere med interesse for helårlig arbeid i Flakstad i samarbeid med bedriftene og de sesongansatte selv (delmål 1 og 3). Prosjektet har videre gjennom kartlegging i samarbeid med bedrifter og sesongansatte bidratt til oversikt over fagkompetanse hos sesongansatte arbeidsinnvandrere (delmål 2 og 3). Samlet har dette gitt en «felles base over potensielle arbeidstakere» (delmål 1) som beskrevet ovenfor.

Prosjektet har etablert rutiner for kartlegging av arbeidskrafts- og kompetansebehov i bedriftene, og tilrettelagt for deling av slik informasjon på tvers av bedrifter og bransjer som grunnlag for rekrutteringssamarbeid (delmål 3).

Prosjektet har gjennom kartlegging og informasjonsutveksling stilt til disposisjon verktøy for bedriftene for samarbeid om rekruttering og kompetanse (delmål 1 og 2).

Prosjektet har bidratt til dialog opp mot relevante samarbeidsbedrifter og aktører på regionalt nivå i forhold til rekruttering og identifisert potensiale for skalering (delmål 1 og 9). Det er utarbeidet metodeveileder for integreringsarbeid rettet mot kommuner og næringsliv i samarbeid med KUN (delmål 4 og 9).

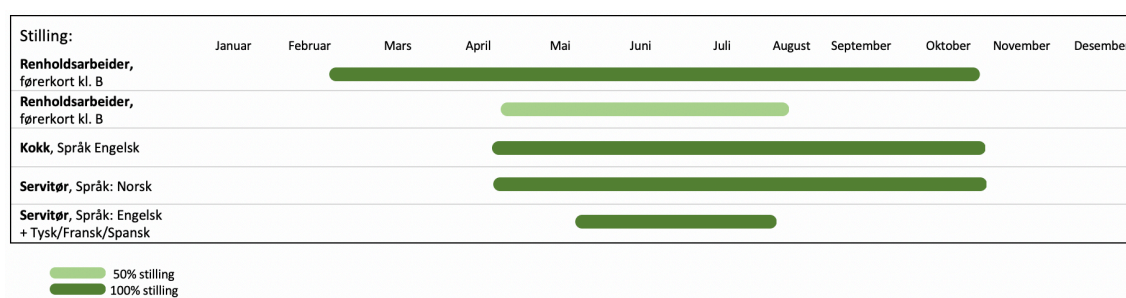
Det har vært arbeidet med ulike løsningsmodeller for formalisering av utveksling av arbeidskraft og rekruttering på tvers av bransjer og bedrifter i Flakstad (delmål 3) med sikte på et mer langsiktig samarbeid. Ulike modeller har vært undersøkt. Herunder:

1. Samarbeid med eller etablering av rekrutteringsbyrå
2. Tilrettelegge og bruke eksisterende rekrutteringsløsninger i samarbeid med NAV
3. Etablering av jobbsentral

Av disse fremstår alternativ 3 mest relevant for framtiden. Ideen om en jobbsentral i Flakstad ble lansert i temamøte med næringslivet om rekruttering. Så langt har 4 bedrifter gitt tilbakemelding om at de kan være interessert i å bidra til organisering av en slik sentral. Bedriftene påpeker at en velfungerende jobbsentral må ha:

- Enkel tilgang på nett med den enkeltes CV tilgjengelig
- Være administrert eksternt (utenom bedriften)
- Være basert på en digital søkemotor

Alternativ 2 forutsetter at NAVs systemer kan «lukkes» og fungere som en felles database for aktørene i samarbeidet som grunnlag for intern rekruttering. Det kan være mulig å se for seg en kombinasjon av alternativ 2 og 3 der en jobbsentral også er knyttet opp mot NAVs etablerte systemer i arbeidet med rekruttering. Effektiv samhandling fremholdes imidlertid som en viktig forutsetning for et velfungerende system fra næringslivets side. En felles dataløsning for aktørene i samarbeidet som forenkler registrering og kartlegging vil være et nyttig verktøy for et videre samarbeid. Dette kan eventuelt utvikles i form av en app eller en database. En lokal database for Flakstad (eller Vest-Lofoten) vil effektivt gi aktørene i samarbeidet oversikt over potensielle arbeidstakere, mulighet for å registrere behov for arbeidskraft og ledig kapasitet i egen virksomhet. En felles database vil også forenkle registrering og kartlegging av arbeidstakere som ønsker å bosette seg i kommunen og som ønsker helårlig arbeid, og den vil være et nyttig verktøy for samarbeid mellom bedriftene og for effektiv kobling av arbeidstakere og sesongansatte med ønske om mer arbeid. En forutsetning for at et slik verktøy gir avkasting i form av helårs sysselsetting og tilflytting er at databasen med brukerportal har et enkelt brukersnitt og at næringslivet deltar og bidrar som aktive brukere. Videre at systemet er godt kommunisert ut til potensielle brukere også på arbeidstaker-siden. Bilde 2 nedenfor viser eksempel på hvordan registrering av behov for sesongarbeidskraft og kompetanse på bedriftsnivå kan utformes.

Figur 5: Eksempel på tenkt registrering av arbeidskraftsbehov på bedriftsnivå. Illustrasjon: SALT

Mål 2:

Tilrettelegge for økt etablering og bosetting av ansatte med sesongtilknytning til Flakstad gjennom et målrettet samarbeid mellom næringsliv og kommune.

Resultater:

Prosjektet har gitt økt kunnskap og forståelse om viktige sammenhenger knyttet til etablering, integrering og sesongarbeidskraft i Flakstad, såpesielt innenfor næringene fiskeri og reiseliv (delmål 4). Prosjektet har gitt Flakstad kommune økt kunnskap om sesongansattes behov og preferanser ved etablering som et verktøy for kommunal planlegging og tilrettelegging (delmål 4, 6,7 og 8). Satsningen på etablering av arbeidsinnvandrere og integrering som en strategi for befolkningsvekst er på denne bakgrunn forankret i kommuneplanens samfunnsdel 2019- 2031 som et viktig

satsningsområde (delmål 6-8). Det er etablert et tverrfaglig team i kommunen for oppfølging og samordning av kommunal innsats i forhold til etablering og integrering av arbeidsinnvandrere og andre (delmål 4 og 5), og prosjektet har gjennom kartlegginger og gjennomførte boligseminar bidratt til å løfte frem forutsetninger for boligetablering som grunnlag for bosetting av arbeidsinnvandrere (delmål 8). Tverrfaglig team har bidratt til å initiere satsning på en frivillighetsentral for økt integrering i Flakstad (delmål 5). Etablering av frivillighetsentralen «Møteplassen» er beskrevet i kapittel 3.1. Prosjektet har i tillegg initiert søknader om tilskudd til integreringstiltak i frivillig sektor, samt initiert og gjennomført samfunnskurs for innvandrere i Flakstad i samarbeid med KUN og IMDI (delmål 4 og 5).

Prosjektet har videre bidratt til en mer offensiv mottakelse av sesongansatte i Flakstad tilknyttet deltakende bedrifter i prosjektet med sikte på å stimulere til etablering, og der både kommune og næringsliv har bidratt (delmål 5). Prosjektet har etablert rutiner for kartlegging og registrering av sesongansatte arbeidsinnvandrere med interesse for fast etablering i Flakstad i samarbeid med bedriftene og de sesongansatte selv. Dette har gitt en «base» av potensielle nye tilflyttere som ønsker helårlig arbeid og bosetting i Flakstad (delmål 6), for videre oppfølging. Og som kan gi grunnlag for å øke tilgangen på stabil og kvalifisert arbeidskraft lokalt og redusere kostnader til opplæring og rekruttering for de enkelte næringsaktører over tid (delmål 1 og 2). Eventuelle konkrete innsparinger i form av opplæring og rekruttering er ikke målt. Målbare resultater over en såpass kort tidsperiode må forventes å være begrenset og det forventes at et samarbeid om rekruttering bør pågå over tid for å gi målbare effekter. Prosjektet har først og fremst bidratt til å synliggjøre potensialet i et videre samarbeid og til utvikling av verktøy for et videre samarbeid.

4.2 Evaluering KUN

KUN har i prosjektperioden hatt jevnlig kontakt med SALTs prosjektleder, og har vært holdt informert om framgang, tilbakeslag, endringer og utvikling i prosjektet generelt.

Prosjektet hadde en ambisiøs og bred tilnærming, og svarte på mange av de utfordringene vi har sett i tidligere prosjekter som har handlet om utfordringene rundt å få langsiktighet i arbeidstilørighet for innvandrere i distriktskommuner i Nord-Norge og ellers i landet. Ulik bakgrunn, språkkompetanse, arbeidstillatelser, næringstilknytning, utdanningsbakgrunn osv. gjør at man ikke kan forvente et 1:1-forhold mellom tiltak og virkning, og det har vært vanskelig å lage gode oversikter over ulike forskjeller og forholdet mellom dem.

I Flakstad hadde man avgrenset til arbeidsinnvandrere, og valgt å se på sesongbaserte forskjeller som en mulighet for å skape endring. Prosjektet hadde følgende konkrete målsetninger, med undermålsetninger:

Mål 1:

Etablere og teste ut en modell for samarbeid om målrettet rekruttering og koordinering av sesongarbeidskraft i Flakstad på tvers av næringer og bedrifter.

Mål 2:

Tilrettelegge for økt etablering og bosetting av ansatte med sesongtilknytning til Flakstad gjennom et målrettet samarbeid mellom næringsliv og kommune.

I prosjektperioden har man prøvd ut ulike virkemidler, som kompetansekartlegging, «velkomstpakker» med relevant informasjon, etablering av team med deltakelse fra prosjekt, næringsliv og kommuneledelse/administrasjon, samfunnskurs og annet. KUN presenterer sammen med SALT disse i en metodehåndbok for kommuner og næringsliv.

En del av utfordringene man har møtt i prosjektet kjenner vi fra annet prosjektarbeid innen samme tema. Daglig drift i næringslivet vil noen ganger komme i veien for planlagt prosjektarbeid. Politiske avgjørelser blir noen ganger stilt i bero, eller man vil møte uventet motstand. Forankring og forpliktelse tar lengre tid enn man har sett for seg.

Enkeltmenneskers liv kan aldri bli forutsigbare – er det manglende tilrettelegging på arbeidsplassen som gjør at noen velger å flytte tilbake til opprinnelseslivet, eller er det at man ikke finner husvære, eller er det en syk far? Slikt må man ta høyde for i prosjekter som dette.

Prosjektperioden har vært såpass kort at man vanskelig kan isolere effekten av prosjektet og erklære det vellykket, men det man har oppnådd er primært en bevissthet om at man i en relativt liten kommune ikke kan overlate ansvaret for demografisk og næringsmessig samfunnsutvikling til enkeltaktører. Her har politisk ledelse, administrasjon og næringslivet arbeidet sammen med tiltaksutvikling og gjennomføring. Slik sett anser vi at prosjektets målsetninger om å utarbeide en modell for målrettet samarbeid er oppfylt. I tillegg er en del elementer prøvd ut for tilrettelegging for rekrutteringssamarbeid og langsiktighet i sysselsetting og bosetting.

KUN noterer seg anbefalingene for videreføring og ser at det er viktige tanker her om hvordan man kan arbeide for framtidig arbeidsliv i Flakstad, men også i andre distriktskommuner i landet som har ønske om tilflytning både innenlands og fra utlandet.

Steigen, juni 2019:

**Ansvarlig for oppfølging i prosjektet ved KUN,
Lindis Sloan, seniorrådgiver**

5. Videreføring

Resultatene av prosjektet viser at det er grunnlag for å videreføre en satsning på samarbeid om rekruttering og utveksling av arbeidskraft på tvers av bransjer og bedrifter i Flakstad. Resultatene tydeliggjør også potensialet for bosetting ved en videre satsning og oppfølging av registrerte sesongarbeidere. Tilgang på egnede boliger er gjennom prosjektet identifisert som en vesentlig barriere for sesongarbeidere med ønske om etablering i Flakstad. Foruten helårlig arbeid vil tilrettelegging for boligetablering og jobb til ektefelle være viktige faktorer som bør fokuseres i en videre satsning. En videreføring bør legge til rette for regional oppskalering som kan gi tilgang på et bredere arbeidsmarked og større variasjon i næringsliv

som grunnlag for «arbeid til to». Næringsrettet språkopplæring som kan styrke rekrutteringen og tilrettelegge for kompetanseoppbygging i blå sektor og reiseliv ved blant annet å kvalifisere til jobb i begge bransjer, bør videre inngå i en videre satsning. Andre kompetansehevingstiltak som kan stimulere flyten av arbeidskraft på tvers av bransjer bør videre vurderes. Et overordnet fokus bør imidlertid være på formalisering av samarbeidsstrukturer i næringslivet og videreutvikling av verktøy for forenkling av rekruttering og utveksling av arbeidskraft som grunnlag for måloppnåelse.

6. Regnskap

Attestert regnskap fremlegges i eget dokument som vedlegg til rapport som grunnlag for tilskuddsutbetaling.

Vedlegg

Lunsjseminar om boligbygging i Flakstad 26.06.18 – Deltakerliste:

Deltaker	Bedrift/organisasjon	Rolle
Vegar Dybvik	Husbanken	Innleder
Hilde Rødås Johnsen	Prosjektleder, SALT	Arrangør/innleder
Torbjørn Pedersen	Blink Hus/ TEFT- Entreprenør	Entreprenør/innleder
Dag Walle	Teknisk etat, Flakstad	Saksbehandler/innleder
Kurt Atle Hansen	Flakstad kommune	Arrangør/innleder
Erling Sandnes	Flakstad kommune	Rådmann
Anne-Birgith Mørkved	Flakstad kommune	Bosettingskonsulent
Tone Knutsen	Flakstad kommune	Leder servicetorg
Merete Rosvold	NAV Flakstad	Saksbehandler startlån
Per Fredriksen	Teknisk etat, Flakstad	Byggesaksbehandler
Kristian Knutsen	Teknisk etat, Flakstad	Saksbehandler
Viggo Henriksen	Ramberg Elektro	Næringsaktør
Eva Sæthre	Monter Lofoten Schj. Salomonsen AS	Entreprenør
	Monter Lofoten Schj. Salomonsen AS	Entreprenør
Harald Johansen	Ramberg Fisk	Næringsaktør
Solveig Erdahl		Arkitekt/eiendomsutvikler
Sigurd Kjelstrup	Origo AS	Næringsaktør/Eiendomsutvikler
Kristian Lennertsen		Eiendomsutvikler*
Johan Martin L Berntsen	JM Langaas AS	Næringsaktør
Annar Fredriksen		Eiendomsutvikler

*Deltok deler av møtet

Temamøte om rekruttering og næringsutvikling i Flakstad – Deltakerliste:

Deltaker	Bedrift/organisasjon	Rolle
Harald Johansen	Ramberg Fisk AS	Deltaker
Erling Amundsen	MK Dyvåg	Deltaker
Olaf Tangrand	Gårdbruker	Deltaker
Bernt Johnsen	MK Skonsvik	Deltaker
Tor Olav Berre	Berres Bil og Båt AS	Deltaker
Lill Kroken	Gårdbruker	Deltaker
Anne-Birgith Mørkved	Flakstad kommune	Bosettingskonsulent
Ole Martin Kristoffersen	Smolten AS / Gårdbruker	Deltaker
Solveig Erdahl	Arkitekt/eiendomsutvikler	Deltaker
Torgrim Rørtveit	Rørtveit Rør	Deltaker
Elisabeth Bomo	Nav Eures	Innleder
Hilde Rødås Johnsen	SALT	Arrangør
Emil Røthe Johannessen	SALT	Arrangør
Inger Robertsen	UL Lysbøen	Arrangør

FRA SESONGARBEIDER TIL FLAKSTADFJÆRING

Flakstad er en typisk nordlandskommune med lavt folketall og et næringsliv basert på fiskeri og reiseliv. Nå satser kommunen på flere helårsarbeidsplasser slik at flere sesongarbeidere kan bosette seg der.

Flakstad har 1350 innbyggere, et sesongbasert næringsliv og et folketall som er redusert de siste årene. Kommunens næringsliv har et udekket behov for arbeidskraft. Næringslivet er sesongbasert; eksempelvis fiskeri og reiseliv. Et høyt antall utenlandske sesongansatte fører til manglende tilknytning til lokalsamfunnet – og dermed «tapt bosetting» og tapte skatteinntekter. Med mål om flere helårsarbeidsplasser og økt bosetting har Flakstad Utvikling gjennomført et forprosjekt for å analysere utfordringene og mulighetene. De har inngått

avtaler med næringslivet om felles satsning på flere helårsarbeidsplasser og en mer målrettet rekruttering til stillinger som i dag bemannes gjennom korte sesongengasjement. Helårsarbeidsplasser skal gi grunnlag for økt bosetting, økte inntekter, økt konkurransekraft og kompetanseoppbygging.

Gjennom forprosjektet har Flakstad Utvikling kartlagt bedrifter og ansatte. De har fått kunnskap om hvor mange av sesongarbeiderne som ønsker å bosette seg hvis de får helårsarbeid og avklart

hva denne gruppa synes er viktigst for at de skal bli boende. Det er inngått avtaler med flere av bedriftene i kommunen om samarbeid for å øke sysselsettingen. Idéen og mulige tiltak er forankret i kommuneledelsen og NAV. De har i tillegg kartlagt hvordan arbeidsgivere opplever sesongarbeidet og hva de trenger av ny kompetanse i bedriftene.

Nå starter jobben og det praktiske samarbeidet. Tiltak vil skreddersys i forhold til den enkelte innvandrers ønsker og muligheter og den enkelte bedrifts behov.

Sesongansatte i arbeid ved Ramberg Fisk som er en av deltakerbedriftene i prosjektet.

”

Helårsarbeidsplasser skal gi grunnlag for økt bosetting, økte inntekter, økt konkurransekraft og kompetanseoppbygging.

"Fra sesongarbeider til Flakstadfjæring"

Intensjonsavtale

Bakgrunn og formål

Flakstad kommune har et sterkt sesongbasert næringsliv, med varierende sysselsetting i viktige hovedsesonger innen fiskeri og reiseliv. Dette medfører et jevnlig behov for rekruttering av arbeidskraft til tidsbegrensende arbeidsforhold i kommunens næringsliv. Stabilitet i sysselsetting, tilgang på kompetent arbeidskraft, opplæring- og rekrutteringskostnader kan være en utfordring. Tilsvarende er det utfordrende å kunne tilby helårige arbeidsplasser som tilrettelegger for bosetting, stabil tilgang på arbeidskraft lokalt og kompetanseoppbygging i næringene.

Prosjektet "Fra sesongarbeider til Flakstadfjæring" er initiert av Flakstad kommune, finansiert av Flakstad utvikling og Innovasjon Norge, og ledet av SALT. For å tilrettelegge for helårlig arbeidsforhold, og permanent etablering i Flakstad skal prosjektet kartlegge muligheter for å koordinere sesongarbeidere på tvers av næringer og bedrifter.

For å sikre videre framdrift inngår prosjektet intensjonsavtaler med kommunens næringsliv. Intensjonsavtalene skal gi en oversikt over interessen for å jobbe videre med prosjektet. En eventuell prøveordning vil tre i kraft i prosjektets fase 2.

Bedriftene som signerer intensjonsavtalen er:

- Interessert i å bidra i utviklingen av et samarbeid om målrettet rekruttering og koordinering av sesongarbeidskraft med mål om å legge til rette for helårlig arbeid, økt bosetting i Flakstad, og tilgang på kvalifisert arbeidskraft lokalt.
- Interessert i å gi innspill til utforming av driftsmodell for en prøveordning for rekruttering og koordinering av sesongansatte.
- Interessert i å inngå i en prøveordning for koordinering av sesongansatte på tvers av næringer og bedrifter. Deltakelse forutsetter rekruttering i samsvar med bedriftens behov for kompetanse og personell.

Partene

Denne intensjonsavtalen inngås mellom

.....

og

.....

Flakstad / -16

For prosjektet

For bedriften

Prosjekt: "Fra sesongarbeider til Flakstadfjæring"
Prosjektleder: SALT v/ Hilde Rødås Johnsen
Kontakt: hilde@salt.nu

Intensjonsavtale som grunnlag for samarbeid i prosjektet